

**UCHWAŁA NR LXXIII/13/2024
RADY MIASTA WŁOCŁAWEK
z dnia 26 marca 2024 r.**

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w latach 2022 – 2023 „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Włocławek na lata 2020 – 2023”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40, 572, 1463, 1688) oraz art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840, z 2023r. poz. 951, 1595, 1688)

uchwała się, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się sprawozdanie Prezydenta Miasta Włocławek z realizacji w latach 2022 – 2023 „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Włocławek na lata 2020 – 2023” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Włocławek.
- § 3. 1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.
2. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Włocławek.

**Przewodniczący
Rady Miasta**

Piotr Kowal

Załącznik
do Uchwały Nr LXXIII/13/2024
Rady Miasta Włocławek
z dnia 26 marca 2024 r.

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI W LATACH 2022-2023
„GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI MIASTA WŁOCŁAWEK
NA LATA 2020-2023”**

WPROWADZENIE

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Włocławek na lata 2020-2023 został przyjęty przez Radę Miasta Włocławek Uchwałą nr XXII/61/2020 Rady Miasta Włocławek z dnia 19 maja 2020r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2020 r. poz. 3075).

Program definiuje problematykę lokalnego dziedzictwa kulturowego oraz ukierunkowuje na najszersze i wszechstronne wykorzystanie jego potencjału, zwracając uwagę na specyfikę uwarunkowań prawnych, administracyjnych oraz zmieniających się warunków gospodarczych i społecznych miasta.

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022r. poz. 840 z późn. zmianami) prezydent miasta sporządza co 2 lata sprawozdanie z realizacji programu opieki nad zabytkami i przedstawia radzie miasta. Niniejsze sprawozdanie z realizacji w latach 2022-2023 Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Włocławek na lata 2020-2023, zostało przygotowane na podstawie analizy uzyskanych danych od jednostek realizujących i współpracujących przy poszczególnych celach, kierunkach i zadaniach określonych w Programie oraz na obserwacji ich zmian i na ocenie stopnia ich zaawansowania.

I. W ramach działań na rzecz zachowania i ochrony dziedzictwa kulturowego miasta jako elementu rozwoju gospodarczo-społecznego zostały zrealizowane następujące zadania:

1. w aktach prawa miejscowego, w tym w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, które w świetle przepisów prawnych stanowią jedną z czterech zasadniczych form ochrony zabytków zostały ustalone w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej. W okresie sprawozdawczym uchwalono 8 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:
  - 1) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Włocławek dla obszaru położonego w rejonie ulicy Płockiej i Alei ks. J. Popieluszki, pomiędzy kanałem A, rzeką Wisłą, ulicą Płocką i Aleją Kazimierza Wielkiego, zatwierdzony Uchwałą Nr XLV/7/2022 z dnia 1 marca 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. dnia 9 marca 2022 r., poz. 1190);
  - 2) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Włocławek dla obszaru zawartego pomiędzy ulicami: Wieniecką, Wysoką, Kapitulną, Borowską, Jasną i Obwodową oraz w rejonie ulicy Lisek, zatwierdzony Uchwałą Nr XLVIII/56/2022 Rady Miasta Włocławek z dnia 31 maja 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z dnia 9 czerwca 2022 r., poz. 3092);
  - 3) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Włocławek dla obszaru położonego pomiędzy ulicą Chmielną, Aleją Chopina, ulicą Warszawską, Placem Wolności, ulicą 3 Maja, Starym Rynkiem, ulicą Św. Jana, brzegiem rzeki Wisły oraz położonego w rejonie ulicy Ogniowej, zatwierdzony Uchwałą Nr LVII/176/2022 Rady Miasta Włocławek z dnia 28 grudnia 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z dnia 9 stycznia 2023 r., poz. 220);
  - 4) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Włocławek dla obszaru położonego w rejonie ulicy Dobrzyńskiej i Alei ks. Jerzego Popieluszki, pomiędzy ulicą Lipnowską, Rezerwatem Kulin, terenami leśnymi i zachodnią granicą rodzinnych ogrodów działkowych, zatwierdzony

- Uchwałą Nr LIX/5/2023 Rady Miasta Włocławek z dnia 20 stycznia 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z dnia 30 stycznia 2023 r., poz. 589);
- 5) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Włocławek w zakresie obszaru położonego pomiędzy ulicami: św. Jana, 3 Maja, Placem Wolności, Brzeską, Placem Kopernika, Bednarską i brzegiem rzeki Wisły, zatwierdzony Uchwałą Nr LIX/6/2023 Rady Miasta Włocławek z dnia 20 stycznia 2023r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z dnia 30 stycznia 2023 r., poz. 590);
  - 6) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Włocławek dla obszaru położonego w rejonie ulicy Leśnej oraz Alei: Kazimierza Wielkiego, Królowej Jadwigi i Chopina, zatwierdzony Uchwałą Nr LX/19/2023 Rady Miasta Włocławek z dnia 28 lutego 2023r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z dnia 8 marca 2023 r., poz. 1730);
  - 7) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Włocławek dla obszaru położonego pomiędzy terenami leśnymi oraz ulicą Baśniową, zatwierdzony Uchwałą Nr LXI/44/2023 Rady Miasta Włocławek z dnia 28 marca 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z dnia 5 kwietnia 2023 r., poz. 2335);
  - 8) miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Włocławek dla obszaru położonego pomiędzy ulicami: Mielęcińską, Brzeziniową i Pawią, zatwierdzony Uchwałą Nr LXI/45/2023 Rady Miasta Włocławek z dnia 28 marca 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z dnia 5 kwietnia 2023 r., poz. 2336).
2. Aktualizacja, weryfikacja i uzupełnianie Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Włocławek: Prezydent Miasta Włocławek na podstawie art. 22 ust. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków Delegatura we Włocławku prowadzi Gminną Ewidencję Zabytków Miasta Włocławek. W obowiązującej na lata 2022-2023 Gminnej Ewidencji Zabytków, przyjętej Zarządzeniem nr 430/2021 Prezydenta Miasta Włocławek z dnia 30 listopada 2021r., zmienionej Zarządzeniem nr 67/2022 Prezydenta Miasta Włocławek z dnia 3 marca 2022r., zmienionej Zarządzeniem nr 209/2022 Prezydenta Miasta Włocławek z dnia 24 maja 2022r., zmienionej Zarządzeniem nr 245/2022 Prezydenta Miasta Włocławek z dnia 23 czerwca 2022r., zmienionej Zarządzeniem nr 341/2023 Prezydenta Miasta Włocławek z dnia 1 września 2023r., ujętych jest 892 zabytków nieruchomych.
3. W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Włocławek na lata 2018-2028, przyjętego Uchwałą Nr XLVI/91/2018 Rady Miasta Włocławek z dnia 17 lipca 2018 roku, zmienionego Uchwałą Nr XL/127/2021 Rady Miasta Włocławek z dnia 26 października 2021 roku, w latach 2022-2023 były podejmowane działania przez podmioty odpowiedzialne za realizację przedsięwzięć/projektów rewitalizacyjnych, których zakres miał związek z problematyką wspierania dziedzictwa kulturowego miasta Włocławek.
- 1) Administracja Zasobów Komunalnych we Włocławku w ramach przedsięwzięcia pn.: **Remont budynków mieszkalnych należących do zasobu gminy (przedsięwzięcie nr 4.1.2.)** przeprowadziła remonty w następujących nieruchomościach zabytkowych:
    - a) przy ul. Cyganka 9 (projekt nr 4.1.2.5.) - remont elewacji wraz z częściową wymianą stolarki okiennej, ocieplenie ściany budynku od strony posesji ul. Cyganka 7A;
    - b) przy ul. Królewieckiej 9 (projekt nr 4.1.2.6.) - wzmocnienie więźby dachowej, wymiana poszycia dachowego, ocieplenie i wzmocnienie stropów, wymiana stolarki okiennej

- i drzwiowej, remont elewacji wraz z kolorystyką, remont klatek schodowych, remont instalacji elektrycznej, montaż instalacji CO i CWU wraz z wymianą instalacji wod. – kan.;
- c) przy ul. Łęgskiej 56 (projekt nr 4.1.2.8.) – wzmocnienie więźby dachowej, wymiana poszycia dachowego, ocieplenie i wzmocnienie stropów, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, remont elewacji wraz z kolorystyką, remont klatek schodowych, montaż instalacji CO i CWU wraz z wymianą instalacji wod. – kan.;
  - d) przy ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 4 - przebudowa pokrycia dachowego, ocieplenie strychu, remont elewacji, remont klatek schodowych z wymianą stolarki drzwiowej i okiennej (projekt nr 4.1.2.15.);
  - e) przy ul. Zapiecek 8 (projekt nr 4.1.2.18.) - wzmocnienie więźby dachowej, wymiana poszycia dachowego, ocieplenie i wzmocnienie stropów, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, remont elewacji wraz z kolorystyką, montaż instalacji CO i CWU wraz z wymianą instalacji wod. – kan.;
- 2) W związku z przyjętą Uchwałą Nr VIII/57/2019 Rady Miasta Włocławek z dnia 9 kwietnia 2019 roku w sprawie ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji na obszarze rewitalizacji Miasta Włocławek zmienionej Uchwałą Nr XXXI/25/2021 Rady Miasta Włocławek z dnia 30 marca 2021 r. określono zasady udzielania dotacji na roboty budowlane polegające na remoncie lub przebudowie oraz na prace konserwatorskie i restauratorskie w odniesieniu do nieruchomości niewpisanych do rejestru zabytków dla właścicieli lub użytkowników wieczystych nieruchomości położonych w obszarze Specjalnej Strefy Rewitalizacji.

W ramach przedsięwzięcia pn. Dotacje do remontów, Zarządzeniem nr 201/2022 z dnia 23 maja 2022 r. i Zarządzeniem nr 267/2023 z dnia 28 czerwca 2023r. Prezydent Miasta Włocławek przyznał dotacje na roboty budowlane polegające na remoncie lub przebudowie oraz na prace konserwatorskie i restauratorskie w odniesieniu do nieruchomości niewpisanych do rejestru zabytków dla właścicieli lub użytkowników wieczystych nieruchomości położonych w obszarze Specjalnej Strefy Rewitalizacji. Na podstawie zrealizowanych umów dotacyjnych wykonano roboty budowlane w następujących obiektach zabytkowych:

- a) 3 Maja 19/Żabia 17 - w 2022 r. z programu „Historia się opłaca” remont budynku mieszkalno-usługowego wraz z przebudową elewacji i korytarza do klatki schodowej - remont klatki schodowej dostępnej z podwórka, dokończenie remontu elewacji od strony podwórza, remont klatki schodowej, roboty elektryczne na klatce schodowej z wejściem od ul. Żabiej oraz odtworzenie korytarza do klatki schodowej wraz z otworem drzwiowym; wartość przyznanej dotacji: 108 096,72 zł;
- b) Piekarska 15 – w 2022 r. z programu „Historia się opłaca” remont elewacji zachodniej budynku głównego, remont elewacji frontowej oficyny zachodniej, remont klatki schodowej budynku głównego, wymiana stolarki okiennej w mieszkaniach nr 17 i 18, fragmentów konstrukcji dachu oraz wymianę pokrycia dachowego; wartość przyznanej dotacji: 135 350,11 zł; w 2023 r. z programu „Historia się opłaca” - remont elewacji południowej budynku głównego, remont elewacji oficyny wschodniej, tynkowanie klatki schodowej oficyny wschodniej (naprawa ścian i sufitów), wymiana drzwi zew. do mieszkań 17, 18 i 19; wartość przyznanej dotacji: 117 275,35 zł;
- c) 3 Maja 10/12 – w 2022 r. z programu „Remont krok po kroku” remont pokrycia dachu budynku narożnego wraz z obróbką kominów i orynnowaniem; wartość przyznanej dotacji: 23 366,69 zł; w 2023 r. z programu „Historia się opłaca” remont nieruchomości przy ul. 3 Maja 10/12: wymiana stolarki okiennej, witryn sklepowych od ul. 3 Maja, remont elewacji dwóch budynków od ul. 3 Maja 10/12, odbicie tynków, położenie nowych tynków, malowanie,

- obróbka blacharska, odgrzybienie i przygotowanie podłoża do tynkowania, - czyszczenie i malowanie balustrad balkonowych, - odtworzenie i rekonstrukcja drzwi drewnianych, odtworzenie świetlika w drzwiach od ul. 3 Maja; wartość przyznanej dotacji: 63 879,78 zł;
- d) Cyganka 12 – w 2022 r. z programu "Historia się opłaca" remont budynku frontowego i oficyny. Budynek frontowy: wzmocnienie stropów nad parterem i piwnicą, remont klatki schodowej (wejście od bramy), roboty elektryczne na klatce schodowej (wejście od bramy); oficyna: remont i roboty elektryczne w 2 klatkach schodowych. Ponadto: remont dachu, remont elewacji od ulicy, remont elewacji budynku frontowego od podwórka, remont elewacji oficyn oraz wymiana stolarki zewnętrznej wraz z odtworzeniem bramy; wartość przyznanej dotacji: 497 111,66 zł; w 2023 r. z Programu „Historia się opłaca” remont oficyn: demontaż ścianek drewnianych opartych na belkach stropowych; remont stropów: wymiana uszkodzonych elementów, wymiana wypełnienia między belkami stropowymi, wymiana sufitów i podłóg, remont 2 balkonów w oficynach wraz z wymianą balustrad, wykonanie tynków wewnętrznych i malowanie ścian szczytowych. Remont budynku frontowego: - remont stropów nad parterem (wymiana sufitów i podłóg); remont stropów i posadzki parteru (wymiana podłóg); - wykonanie tynków wewnętrznych wraz z malowaniem ścian szczytowych, remont-wymiana ścian między lokalowych na parterze i 1 piętrze; wartość przyznanej dotacji: 320 000,00 zł;
- e) Brzeska 23 – w 2023 r. z programu „Historia się opłaca” - remont stropów: wymiana uszkodzonych elementów, wymiana wypełnienia między belkami stropowymi, wymiana sufitów i podłóg wg rysunku, remont stropów-wymiana sufitów i podłóg, wykonanie izolacji przeciwwilgociowej poziomej. Wykonanie tynków wewnętrznych wraz z malowaniem ścian szczytowych. Remont piwnic: skucie i naprawa tynków, remont posadzek, remont oświetlenia, remont schodów; wartość przyznanej dotacji: 100 000,00 zł;
- f) Łęgska 77 – w 2022 r. z programu "Historia się opłaca" remont budynku frontowego i oficyny. Budynek frontowy - remont elewacji i klatek schodowych; oficyna: remont elewacji i klatek schodowych, wzmocnienie stropów w mieszkaniach, wymiana kanalizacji wewnętrznej, remont nawierzchni w bramie; wartość przyznanej dotacji: 204 823,40 zł; w 2023 r. z programu „Inwestycja z klasą” remont oficyny: remont stropów - wymiana uszkodzonych elementów, wymiana wypełnienia między belkami stropowymi, wymiana sufitów i podłóg; remont klatek schodowych - szpachlowanie wraz z malowaniem, remont posadzek (gres) biegów schodowych i spoczników, wymiana balustrad, zabudowa pionów instalacyjnych, wykonanie schodów zewnętrznych do klatek schodowych wraz z ich zadaszeniem, wykonanie tynków wewnętrznych z malowaniem ścian szczytowych, termoizolacja dachu (pianka poliuretanowa 15 cm), remont szczytu i tylnej ściany oficyny wraz z termoizolacją 10 cm, remont blacharki ogniomurów, remont płyt balkonowych i balustrad, wykonanie izolacji przeciwwilgociowej poziomej i pionowej. Remont budynku frontowego: remont stropów nad 1 piętrem - wymiana uszkodzonych elementów, wypełnienie między belkami stropowymi, wymiana sufitów i podłóg, ocieplenie dachu - termoizolacja 15 cm, remont stropów nad parterem - wymiana sufitów i podłóg, remont stropów nad piwnicą - wymiana podłóg, remont klatki schodowej - wejście od ulicy: remont posadzek (gres) biegów schodowych i spoczników, wymiana balustrad, zabudowa pionów instalacyjnych, remont - wymiana ścian między lokalowych na parterze, 1 piętrze i poddaszu; remont piwnic - skucie i naprawa tynków, remont posadzek, remont oświetlenia, remont instalacji wodno-kanalizacyjnej, remont ogrodzenia: rozbiórka istniejącego ogrodzenia, remont pozostawionych

elementów ogrodzenia murowanego - postawienie nowego ogrodzenia, remont nawierzchni, chodników i terenów zielonych; wartość przyznanej dotacji: 695 884,71 zł.

- 3) W ramach przedsięwzięcia pn. **Likwidacja niskich emisji w rejonie Starego Miasta Włocławek - etap II** (przedsięwzięcie nr 3.2.3.) Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Spółka z o.o. w 2022 r. podłączyła budynki zabytkowe przy ul. 3 Maja 30, Żabia 2/ Królewiecka 10, Królewiecka 9, natomiast w 2023 r. - budynki przy ul. 3 Maja 18, Żabia 11, 3 Maja 10/12, Zapiecek 3/5, Zapiecek 8, Łęska 56.
  - 4) Zgodnie z założeniami GPR przedsięwzięcie **Utworzenie Interaktywnego Centrum Fajansu** (przedsięwzięcie nr 2.1.7.) **przy ul. Żabiej 2/Królewieckiej 10** polegało na przebudowie zabytkowego obiektu wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia na potrzeby utworzenia „Interaktywnego Centrum Fajansu”, założeniem którego jest wykorzystanie potencjału włocławskiej tradycji wyrobów fajansowych dla podniesienia atrakcyjności turystycznej obszaru rewitalizacji, a głównym celem działalności będzie aktywizacja społeczna, rozwijanie kreatywności i zainteresowań artystycznych i budowanie lokalnej tożsamości mieszkańców Śródmieścia. Według danych uzyskanych z Wydziału Kultury, Promocji i Komunikacji Społecznej dofinansowanie projektu „Utworzenie Interaktywnego Centrum Fajansu” współfinansowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 6 Solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry, Działania 6.2. Rewitalizacja obszarów miejskich i obszarów funkcjonalnych wyniosło 11 082 186,81 zł, przy łącznej kwocie realizacji 23 063 469,97 zł.
  - 5) W ramach przedsięwzięcia **Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku przy ulicy 3 Maja 18 na Centrum Aktywizacji i Przedsiębiorczości** (przedsięwzięcie nr 4.1.1.) przewidziana została przebudowa zdegradowanej, zabytkowej kamienicy przy ul. 3 Maja 18 we Włocławku i nadanie jej nowych funkcji. Stan techniczny nieruchomości wymagał rozebrania substancji zabytkowej i wzniesienia jej od nowa. Realizacja została dofinansowana z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego z Działania 6.2. Rewitalizacja obszarów miejskich i ich obszarów funkcjonalnych (kwota dofinansowania 7 527 199,35 zł, wartość projektu wzrosła do 11 758 234,54 zł).
4. Z danych przekazanych przez Wydział Gospodarowania Mieniem Komunalnym wynika, że w latach 2022-2023 podejmowano działania zmierzające do uregulowania stanów prawnych nieruchomości ujętych w Gminnej Ewidencji Miasta Włocławek.

L.P.	ADRES	ETAP
1.	Biskupia 11	Prowadzone są czynności w przedmiocie zasiedzenia nieruchomości na rzecz Gminy Miasto Włocławek.
2.	Bojańczyka 27	Prowadzone są czynności w przedmiocie zasiedzenia nieruchomości na rzecz Gminy Miasto Włocławek.
3	Brzeska 1/3	Prowadzone są wielokierunkowe czynności w przedmiocie uregulowania stanu prawnego nieruchomości
4.	Brzeska 5	Prowadzone są czynności w przedmiocie zasiedzenia nieruchomości na rzecz Gminy Miasto Włocławek.
5.	Bulwary Marszałka J. Piłsudskiego 25	Prowadzone jest postępowanie w przedmiocie uregulowania stanu prawnego nieruchomości.
6.	Cyganka 11	Prowadzone są czynności w przedmiocie zasiedzenia nieruchomości na rzecz Gminy Miasto Włocławek.

7.	Cyganka 13	Prowadzone są czynności w przedmiocie uregulowania stanu prawnego nieruchomości na rzecz Gminy Miasto Włocławek.
8.	Łęgska 36	Prowadzone są czynności w przedmiocie uregulowania stanu prawnego nieruchomości na rzecz Gminy Miasto Włocławek.
9.	Łęgska 54 i Łęgska 54 b	Prowadzone są czynności w przedmiocie uregulowania stanu prawnego nieruchomości na rzecz Gminy Miasto Włocławek.
10.	3 Maja 9	Prowadzone są czynności w przedmiocie uregulowania stanu prawnego nieruchomości na rzecz Gminy Miasto Włocławek.
11.	3 Maja 15	Prowadzone są czynności w przedmiocie uregulowania stanu prawnego nieruchomości na rzecz Gminy Miasto Włocławek.
12.	3 Maja 16	Prowadzone są czynności w przedmiocie uregulowania stanu prawnego nieruchomości na rzecz Gminy Miasto Włocławek.
13.	Maślana 2	Prowadzone są czynności w przedmiocie uregulowania stanu prawnego nieruchomości na rzecz Gminy Miasto Włocławek.
14.	Polskiej Organizacji Wojskowej 12	Prowadzone są czynności w przedmiocie uregulowania stanu prawnego nieruchomości na rzecz Gminy Miasto Włocławek.
15.	Stary Rynek 4	Prowadzone są czynności w przedmiocie uregulowania stanu prawnego nieruchomości na rzecz Gminy Miasto Włocławek.
16.	Szpiczlerna 15	Prowadzone są czynności w przedmiocie uregulowania stanu prawnego nieruchomości na rzecz Gminy Miasto Włocławek.
17.	Szpitalna 8	Prowadzone są czynności w przedmiocie uregulowania stanu prawnego nieruchomości na rzecz Gminy Miasto Włocławek.
18.	Wojska Polskiego 29	Prowadzone są czynności w przedmiocie uregulowania stanu prawnego nieruchomości na rzecz Gminy Miasto Włocławek.

5. W latach 2022-2023 przy obiektach ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Włocławek, zarządzanych przez Administrację Zasobów Komunalnych, wykonano roboty budowlane:

1) Remonty pustostanów:

- a) Biskupia 11 m 16 na kwotę: 96 016,00 zł;
- b) Cyganka 9 m 18 na kwotę: 60 233,05 zł;
- c) Kościuszki 9 m 3 na kwotę: 35 855,90 zł;
- d) Kościuszki 23 m 22 na kwotę: 21 525,08 zł;
- e) Piekarska 3 m 2 na kwotę: 40 125,00 zł;
- f) Południowa 1/3 m 13 na kwotę: 52 222,01 zł;
- g) Południowa 1/3 m 20 na kwotę: 41 056,82 zł;
- h) Przedmiejska 10 m 5 na kwotę: 50 246,00 zł;
- i) Smolna 5 m 5 na kwotę: 95 000,00 zł;
- j) Stodólna 33/35 m 1 na kwotę: 45 000,00 zł;
- k) Szpitalna 12 m 6 na kwotę: 20 100,00 zł;
- l) Wiślana 3 m 3 na kwotę: 46 439,68 zł;
- m) Wojska Polskiego 3 m 8 na kwotę: 89 500,00 zł;
- n) Zapiecek 3/5 m 2 na kwotę: 48 000,00 zł;
- o) Zielony Rynek 14 m 1 na kwotę: 27 500,00 zł;
- p) Zielony Rynek 17 m 1 na kwotę: 31 000,00 zł;

2) Prace inwestycyjne:

- a) Bulwary im. Marszałka J. Piłsudskiego 22 – wykonanie kanalizacji deszczowej na kwotę: 31 000,00 zł;
- b) Bulwary im. Marszałka J. Piłsudskiego 25 – wykonanie kanalizacji deszczowej na kwotę: 23 800,00 zł;
- c) Cyganka 24 – ocieplenie ścianami budynku oficyny na kwotę: 44 500,00 zł;

- d) Jesionowa 6 – wzmocnienie konstrukcji dachu wraz z termomodernizacją, wymiana poszycia dachowego, częściowa wymiana stolarki okiennej, termomodernizacja elewacji wraz z kolorystyką na kwotę: 420 449,01 zł;
  - e) Kościuszki 14/16 m 4 i 6 – montaż instalacji CO i CWO z podłączeniem do sieci miejskiej na kwotę: 22 972,81 zł;
  - f) Lipnowska 19 – remont dachu na kwotę: 64 147,67 zł;
  - g) Łęgska 22B – ocieplenie stropodachu na kwotę: 58 500,00 zł;
  - h) Łęgska 54B – wykonanie kanalizacji deszczowej na kwotę: 31 600,00 zł;
  - i) Południowa 1/3 – częściowy remont poszycia dachowego na kwotę: 74 090,96 zł;
  - j) POW 23 – ocieplenie stropodachu i ścian budynku na kwotę: 52 000,00 zł;
  - k) Stodólna 36 – termomodernizacja stropodachu na kwotę: 84 299,99 zł;
  - l) Stodólna 36 – częściowy remont poszycia dachowego na kwotę: 32 658,24 zł;
  - m) Stodólna 40 – wzmocnienie konstrukcji dachu wraz z termomodernizacją, wymiana poszycia dachowego, termomodernizacja stropodachu, wymiana stolarki okiennej, remont elewacji wraz z kolorystyką, wymiana części stropów, utwardzenie terenu, wydzielenie 3 mieszkań na kwotę: 930 000,00 zł;
  - n) Wolność 29 - wzmocnienie konstrukcji dachu wraz z termomodernizacją, wymiana poszycia dachowego, na kwotę: 140 000,00 zł;
  - o) Zamcza 4 wykonanie kanalizacji deszczowej na kwotę 44 500,00 zł;
  - p) Zapieček 3/5 - montaż instalacji CO i CWO z podłączeniem do sieci miejskiej na kwotę: 135 000,00 zł;
  - q) Zduńska 7 – wzmocnienie konstrukcji dachu wraz z wymianą poszycia dachowego, na kwotę: 400 699,44 zł;
6. Wydział Nadzoru Właścicielskiego i Gospodarki Komunalnej zapewnia całoroczne utrzymanie miejsc pamięci narodowej, tj. zapewnia utrzymanie czystości i porządku w ich obrębie, a także przeprowadzanie doraźnych prac konserwacyjnych takich jak uzupełnianie spoin i tynków, mycie pomników, usuwanie mchu i porostów. Powyższe prace wykonywane były przez Miejski Zakład Zieleni i Usług Komunalnych we Włocławku.
- 1) Remont i Konserwacja obiektów grobownictwa wojennego – Mogiła Zbiorowa Poległych Obrońców Wisły z 1920 r. ul. Obrońców Wisły 1920 r. nr 18:
    - a) Opracowanie dokumentacji technicznej: koszt 2 027,00 zł, realizacja: 2022 r.;
    - b) Prace konserwatorskie i restauratorskie Orła Spisowego: koszt 10 000 zł., realizacja: 2022r.;
    - c) II etap prac konserwatorskich i restauratorskich: prace na tumbie, czyszczenie tablicy, wykonanie tablicy inskrypcyjnej u podstaw obelisku, czyszczenie elementów granitowych: murek, schody, podstawa obelisku oraz schody z płyt betonowych: koszt 45 000,00 zł, realizacja: 2023 r.
  - 2) Remont i konserwacja obiektów grobownictwa wojennego na cmentarzu komunalnym Al. Chopina 3/5: W 2022 r. Wydział Nadzoru Właścicielskiego i Gospodarki Komunalnej zlecił wymianę 3 nagrobków zaliczanych do obiektów grobownictwa wojennego: Feliksa Konarskiego (kwatery 117/6/46), Wojciecha Sas (kwatery 117/7/66), Karola Nebelinga (kwatery 117/7/65) oraz wymieniono tabliczkę na nagrobku Józefa Władysława Sierakowskiego (kwatery 117/8/69). Koszt remontu wyniósł 8 997,45 zł.

W 2023 r. Wydział Nadzoru Właścicielskiego i Gospodarki Komunalnej zlecił przeprowadzenie prac remontowych i konserwacyjnych 2 nagrobków zaliczanych do obiektów grobownictwa wojennego: Ireny Jankowskiej (kwatery 84d/1/9) na kwotę 18 928,10 zł oraz Filipa Zycha i 17 poległych żołnierzy (kwatery 117/3/30) wraz ze zmianą symboliki – miecze Grunwaldu zostały zamienione na wizerunek orła wojskowego z 1919 r.. Koszt remontu wyniósł 18 356,52 zł.

- 3) Prace konserwatorskie, renowacyjne i remontowe pomników nagrobnych na cmentarzu komunalnym:

Zakres prac	Koszt w 2023 r.
- Opracowanie programu prac konserwatorsko-restauratorskich dla pomnika nagrobnego Michała Wiktora Kostrzewy (kwatery 32/5/63)	6 150,00 zł
- Wykonanie prac konserwatorskich i restauratorskich w/w nagrobka	20 632,24 zł
- Opracowanie programu prac konserwatorsko-restauratorskich dla pomnika nagrobnego Władysława Nowcy (kwatery 38/1/3)	3 690,00 zł
- Wykonanie prac konserwatorskich i restauratorskich w/w nagrobka	10 624,64 zł

- 4) W 2023 r. na terenie Cmentarza Komunalnego we Włocławku realizowana była inwestycja p.n.: „Odbudowa fragmentu murowanego zabytkowego ogrodzenia cmentarza komunalnego we Włocławku, w części, która uległa zniszczeniu i w częściach bezpośrednio przyległych (42,7m) na działce nr 1/2 KM 109 przy Al. Chopina 3/5”. Koszt odbudowy ogrodzenia wyniósł 269 875,00 zł.

- 5) Prace pielęgnacyjne zespołu zieleni na terenie cmentarza komunalnego przy Al. Chopina 3/5 we Włocławku, w celu zachowania i ochrony cennej zieleni parkowej, w tym unikalnego starodrzewu a także zapobieganiu i likwidacji skutków zagrożeń zdrowotności drzewostanu, realizowane były następujące prace:

- a) usuwanie posuszu z koron drzew;
- b) cięcia poprawiające statykę drzewa;
- c) prześwietlenie koron drzew;
- d) usuwanie zainfekowanych konarów i gałęzi;
- e) zabezpieczenie uszkodzonych korzeni;
- f) wycinka drzew uschniętych, zamierających, stanowiących zagrożenie dla osób i mienia;
- g) ocena bezpieczeństwa statycznego oraz fitosanitarnego starodrzewu;
- h) przycinanie żywoplotów;
- i) wycinka odrostów – samosiewek;
- j) usuwanie wiatrołomów;
- k) uzupełnianie nasadzeń drzew i krzewów;

Lp	Zakres prac	Koszt w 2022 r.	Koszt w 2023 r.
----	-------------	-----------------	-----------------

1.	Wycinka drzew (metoda alpinistyczna, z podnośnika, we własnym zakresie), cięcia pielęgnacyjne (metoda alpinistyczna, z podnośnika, we własnym zakresie)	105 800,00 zł	75 338,40 zł
----	---	---------------	--------------

6) Prace pielęgnacyjne i rewitalizacyjne zieleni na terenie Parku im. Henryka Sienkiewicza

Lp.	Zakres prac w Parku im. H. Sienkiewicza	Koszt w 2022 r.	Koszt w 2023 r.
1.	Utrzymanie terenów zieleni - utrzymanie i pielęgnacja (odchwaszczanie, nawożenie, podlewanie, koszenie, przycinanie, sadzenie, grabienie)	115 929,77zł	135 632,43 zł
2.	Nasadenia – koszt zakupu roślin		
	- letnie (rośliny jednoroczne)	7 406,64 zł	6 477,09 zł
	- jesienne (cebule kwiatowe)	880,20 zł	1 311,12 zł
	- krzewy i byliny	11 512,00 zł	9 120,00 zł
	- drzewa (nasadenia zastępcze)	2 250,00 zł	2 250,00 zł
3.	Zakup (woda do podlewania, artykuły ogrodnicze, nawozy)	4 828,40 zł	6 255,00 zł
4.	Usługi arborystyczne	8 036,00 zł	369,00 zł
5.	Inwentaryzacja dendrologiczna – zakup sprzętu i narzędzi (etykiety, szpilki, młotek, odbiornik GNSS z funkcją lokalizacji, wysokościomierz, kamera inspekcyjna)	11 642,75 zł	399,00 zł

W 2022 r. na terenie Parku im. H. Sienkiewicza realizowana była inwestycja p.n. „Rozbudowa i przebudowa parku w ramach zadania: „Zagospodarowanie parku im. H. Sienkiewicza od ul. Prymasa St. Wyszyńskiego do ul. Okrzei. Strona Południowa”. W ramach prac pielęgnacyjnych rewitalizacyjnych zieleni na terenie parku realizowano następujące działania;

- a) Wycinka drzew i krzewów 145 957,00 zł;
- b) Zabezpieczenie drzew na czas wykonania robót 29 300,00 zł;
- c) Sadzenie drzew iglastych i liściastych 279 480,00 zł;
- d) Wykonanie klombu kwiatowego 10 864,88 zł;
- e) Trawnik darniowy 13 104,00 zł;
- f) Pielęgnacja w 3-letnim okresie gwarancyjnym 348 368,80 zł

Całkowity koszt ww prac wyniósł: 827 074,68 zł wartość netto + 66 164,97 zł VAT 8% = 893 240,65 zł wartość brutto.

7. Dotacje

- 1) W roku 2022 na podstawie Uchwały Nr XLVII/45/2022 Rady Miasta Włocławek z dnia 29 kwietnia 2022 r. w sprawie przyznania w roku 2022 dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub

roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w Gminnej Ewidencji Zabytków dotacje przyznano w łącznej kwocie 460 293,26 zł:

- a) Parafia Prawosławna p.w. św. Mikołaja we Włocławku na zadanie pn.: „Kontynuacja prac konserwatorskich i restauratorskich przy wyposażeniu cerkwi p.w. św. Mikołaja we Włocławku przy Al. Chopina 3/5” w wysokości 53 592,86 zł, co stanowiło 25,01 % wartości zadania;
  - b) Parafii Katedralnej pw. Wniebowzięcia NMP we Włocławku z siedzibą przy Pl. Kopernika 7 na zadanie pn.: „Konserwacja fragmentu dekoracji malarskiej wnętrza Bazyliki Katedralnej p.w. Wniebowzięcia NMP we Włocławku” w wysokości 47 571,66 zł., co stanowiło 78,04 % wartości zadania;
  - c) Parafii Rzymsko-Katolickiej p.w. św. Stanisława BM z siedzibą przy ul. Żeromskiego 19/21 we Włocławku na zadanie pn.: „Remont elewacji budynku kościoła parafialnego p.w. św. Stanisława BM wraz z wymianą obróbek blacharskich – etap V obróbki blacharskie dachu nawy głównej i absydy” w wysokości 80 000,00 zł, co stanowiło 43,27 % wartości zadania;
  - d) Pogodne Południe Borkowski, Kliński, Murawski Spółka Komandytowa z siedzibą przy ul. Płockiej 28B we Włocławku na zadanie pn.: „Remont zdegradowanej połaci dachu budynku położonego we Włocławku przy ul. Ziębiej 5” w wysokości 132 223,87 zł, co stanowiło 78,04 % wartości zadania;
  - e) ŚLUFIŃSKI Sp. K. z siedzibą przy ul. Szpitalnej 24 we Włocławku na zadanie pn.: „Remont budynku mieszkalnego wielorodzinnego położonego we Włocławku przy ul. Reymonta 34” w wysokości 41 716,70 zł., co stanowiło 50,00 % wartości zadania;
  - f) Pani Małgorzata Budziszewska na zadanie pn.: „Wymiana poszycia dachowego, drzwi wejściowych i dwóch okien w budynku położonym przy ul. Polnej 89 we Włocławku” w wysokości 63 517,61 zł., co stanowiło 78,04 % wartości zadania;
  - g) Wspólnota Mieszkaniowa „Słowackiego 3” na zadanie pn.: „Remont balkonów budynku mieszkalnego wielorodzinnego zlokalizowanego we Włocławku przy ul. Słowackiego 3” w wysokości 22 082,81 zł., co stanowiło 78,04 % wartości zadania;
  - h) Parafia Ewangelicko-Augsburska z siedzibę przy ul. Brzeskiej 20 we Włocławku na zadanie pn.: „Opracowanie dokumentacji projektowej dotyczącej remontu elewacji i dachu kościoła ewangelicko-augsburskiego we Włocławku” w wysokości 19 587,75 zł., co stanowiło 50,00 % wartości zadania.
- 2) W roku 2023 na podstawie Uchwały Nr LXII/64/2023 Rady Miasta Włocławek z dnia 25 kwietnia 2023 r. w sprawie przyznania w roku 2023 dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków dotacje przyznano w łącznej kwocie 445 301,08 zł:
- a) Parafii Katedralnej pw. Wniebowzięcia NMP we Włocławku z siedzibą przy Pl. Kopernika 7 na zadanie pn.: „Konserwacja fragmentu dekoracji malarskiej wnętrza Bazyliki Katedralnej p.w. Wniebowzięcia NMP we Włocławku – konserwacja polichromii nawy północnej” w wysokości 64 798,99 zł, co stanowiło 35,00 % wartości zadania;
  - b) Pani Aleksandrze Karczewskiej i Pani Elżbiecie Godlewskiej na zadanie pn.: „Odtworzenie stolarki drzwiowej w istniejącym otworze na klatce schodowej w budynku wielorodzinnym położonym przy ul. POW 22B we Włocławku” w wysokości 760,00 zł, co stanowiło 11,18 % wartości zadania;
  - c) Prowincja M.B. Anielskiej Zakonu Braci Mniejszych w Polsce, Klasztor p.w. Wszystkich Świętych we Włocławku z siedzibą przy Pl. Wolności 6 we Włocławku na zadanie pn.: „Remont

- konserwatorski wnętrz krużganków klasztoru Ojców Franciszkanów we Włocławku-etap I" w wysokości 74 893,67 zł., co stanowiło 37,42 % wartości zadania;
- d) Parafia Ewangelicko - Augsburską z siedzibą przy ul. Brzeskiej 20 we Włocławku na zadanie pn.: „Remont dachu kościoła ewangelicko-augsburskiego we Włocławku – etap I” w wysokości 75 009,92 zł., co stanowiło 16,16 % wartości zadania;
  - e) Państwo Teodor i Elżbieta Grzegórscy na zadanie pn.: „Remont, wymiana rynien i rur spustowych oraz obróbek blacharskich w budynku wielorodzinnym przy ul. Stodólnej 51 we Włocławku” w wysokości 2 748,34 zł., co stanowiło 12,37 % wartości zadania;
  - f) Wspólnocie Mieszkaniowej „Mickiewicza 10” we Włocławku na zadanie pn.: „Remont dachu budynku mieszkalnego przy ul. Mickiewicza 10 we Włocławku” w wysokości 11 600,00 zł., co stanowiło 20,00 % wartości zadania;
  - g) Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi, Prowincja św. Józefa - Poznańska z siedzibą przy ul. Niegolewskich 23 w Poznaniu na zadanie pn.: „Wymiana pokrycia dachowego w budynku przy ul. Łaziennej 7 we Włocławku” w wysokości 29 761,70 zł., co stanowiło 22,50 % wartości zadania;
  - h) Pani Iwona Doruch na zadanie pn.: „Remont pokrycia dachowego w budynku mieszkalnym położonym przy ul. Łaziennej 2 we Włocławku” w wysokości 105 207,72 zł., co stanowiło 37,50 % wartości zadania;
  - i) PP „PAMELA” Dariusz Ślufiński z siedzibą we Włocławku przy ul. Szpitalna 24 na zadanie pn.: „Remont budynku mieszkalnego wielorodzinnego (bez oficyny) przy ul. Łęskiej 32/Towarowej 5 we Włocławku” w wysokości 47 711,68 zł., co stanowiło 11,18 % wartości zadania;
  - j) Caritas Diecezji Włocławskiej z siedzibą we Włocławku ul. Wojska Polskiego 2 na zadanie pn.: „Remont budynku Ogrzewalni Caritas dla bezdomnych: remont dachu, wymiana rynien i rur spustowych, remont ścian, wymiana stolarki drzwiowej z zachowaniem istniejących otworów w budynku położonym przy ul. Gdańskiej 10 we Włocławku” w wysokości 32 809,06 zł., co stanowiło 45,14 % wartości zadania;
8. W związku z realizacją Uchwały XVI/19/2016 Rady Miasta Włocławek z dnia 29 lutego 2016r. zmieniającej uchwałę w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości budynków lub ich części, położonych na terenie Gminy Miasto Włocławek w granicach wyznaczonych przez Plac Wolności, ul. Zduńską, Zielony Rynek, ul. Związków Zawodowych, ul. Bechiego, Bulwary Marszałka Piłsudskiego, ul. Piwną, ul. Prymasa Wyszyńskiego, ul. Brzeską do Placu Wolności, w których wykonano remont całej elewacji albo ograniczono emisję dwutlenku węgla poprzez: przyłączenie budynku do miejskiej sieci ciepłowniczej lub zmianę ogrzewania węglowego na ogrzewanie elektryczne, gazowe lub olejowe (Dz. Urz. Woj. Kujawsko-Pomorskiego z 2016r. poz.842), w latach 2022-2023 nie rozpatrzono pozytywnie żadnego wniosku, złożonego przez właścicieli nieruchomości, w tym nieruchomości zabytkowych.
- II. W ramach działań na rzecz edukacji społecznej i promocji dziedzictwa kulturowego służącej zwiększaniu świadomości jego znaczenia oraz budowaniu tożsamości lokalnej zostały zrealizowane następujące zadania:**
- 1. W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Włocławek na lata 2018-2028, przyjętego Uchwałą nr XLVI/91/2018 Rady Miasta Włocławek z dnia 17 lipca 2018 roku, zmienionego Uchwałą

nr XL/127/2021 Rady Miasta Włocławek z dnia 26 października 2021 roku, w latach 2022-2023 realizowane były oferty organizacji pozarządowych przy wsparciu finansowym z budżetu Miasta Włocławek, w tym m.in.: „Sąsiedzkie Śródmieście z zabytkiem” (w ramach **Programu wsparcia projektów lokalnych** realizacja przez Fundację Ładowarka wydarzenia w kawiarni obywatelskiej Śródmieście Cafe, którego celem była organizacja warsztatów kreatywnych związanych z detalem architektonicznym w Śródmieściu, w czasie którego uczestnicy przygotowywali własne świece z wykorzystaniem szablonów wykonanych na drukarce 3D, w kształcie wybranych detali), spacer w obszarze rewitalizacji realizowane przez np. Fundację Ari Ari (w ramach **Imprez integracyjnych**);

2. W ramach przedsięwzięcia pn. **Tablice historyczno-informacyjne promujące obszar rewitalizacji** (przedsięwzięcie nr 1.3.6.), w 2023 r. przy moście przy ul. Bednarskiej umieszczono 9 tablic informacyjnych, które promują włocławskie zabytki, głównie usytuowane w obszarze rewitalizacji bądź w jego najbliższym otoczeniu.
3. Poza działaniami ujętymi w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Włocławek na lata 2018-2028 Gmina Miasto Włocławek w latach 2021-2022 realizowała projekt w ramach programu wsparcia pn. "Wzorcową rewitalizacja", prowadzonego przez Narodowy Instytut Dziedzictwa. Celem projektu była popularyzacja zagadnień związanych z różnorodnością włocławskiego detalu architektonicznego. Za realizację projektu odpowiedzialny był Wydział Rewitalizacji tut. Urzędu.
4. W ramach projektu „Wzorcową rewitalizacja” w dniu 23 października 2022 r. odbył się trzygodzinny spacer z Marią Nowakowską szlakiem włocławskiego detalu architektonicznego, w którym udział wzięło około 50 osób, następnie w dniach 24-25 października 2022 r. miały miejsce warsztaty z Marią Nowakowską, w czasie których wypracowano propozycje rozwiązań gotowych do wdrożenia w procesie rewitalizacji Włocławka, bazujących na odkrywaniu, poznaniu i ukazaniu różnorodności detalu architektonicznego w obszarze rewitalizacji we Włocławku, przy jednoczesnym zaangażowaniu w odbudowę tożsamości i tradycji miejsca lokalnej społeczności. Efektem projektu było także opracowane przez pracowników toruńskiej Pracowni Terenowej Narodowego Instytutu Dziedzictwa przy współpracy Marii Nowakowskiej studium pt. „Detal architektoniczny Włocławka w obszarze objętym programem rewitalizacji”, w którym ujęta została wiedza o cechach zasobu włocławskiego zabytkowego detalu architektonicznego. Projekt przyczynił się do budowania świadomości społecznej związanej z opieką nad detalem i służy jako wsparcie przy organizowaniu działań kulturalnych i edukacyjnych, w tym m.in. warsztatów i spacerów po obszarze rewitalizacji.
5. W Centrum Kultury „Browar B” odbyły się przedsięwzięcia łączące animację kulturalną z dziedzictwem kulturowym, w tym wspieranie i promowanie działań osób i organizacji społecznych i pozarządowych oraz wydarzeń kulturalnych, imprez, wystaw, konkursów, gier miejskich, nawiązujących do dziejów Włocławka, upowszechniających dziedzictwo kulturowe i wpływających na rozwój świadomości kulturowej mieszkańców.
  - 1) W 2022 r. odbyły się:
    - a) 18 stycznia – warsztaty z zakresu wycinanki kujawskiej dla członków Zespołu Pieśni i Tańca „Kłębowo”;
    - b) 5 lutego – „Wisła u przyjaciół” koncert Zespołu Pieśni i Tańca „Wisła” z Płockiego Ośrodka Kultury i Sztuki, który zaprezentował folklor polski i mniejszości narodowych II RP oraz polskie tańce narodowe;
    - c) 11 lutego – XIV Ogólnopolski Konkurs Rzeźbiarski dla Dzieci i Młodzieży im. Stanisława Zagajewskiego;

- d) 14, 16, 17, 21, 28 lutego, 2, 3, 7, 9, 10, 16, 17, 21, 24 marca oraz 7, 13, 21 kwietnia – warsztaty „Bliżej korzeni”, dla uczniów wrocławskich szkół, przybliżające kulturę ludową, opowieści o tradycjach, obrzędach, gry i zagadki z użyciem instrumentów, rekwizytów i strojów ludowych;
- e) Kwiecień – konkurs na Palmę Wielkanocną, na konkurs wpłynęło 197 prac z naszego regionu. Nagrodzono 34 osoby;
- f) Maj – wystawa „Historia Biblii”, prezentowała wydania Pisma Świętego różnych epok, opatrzone komentarzem właściciela kolekcji, przewodnika – pasjonata Jarosława Gaudka;
- g) 23 czerwca – widowisko plenerowe „Noc świętojańska” z udziałem wszystkich grup Zespołu Pieśni i Tańca „Kujawy” oraz grupy rekonstrukcyjnej „Osada krajeńska”;
- h) 9 lipca – koncert pt. „Pod dobrym drzewem”, widowisko o Włocławku i jego historii z repertuarem tradycji muzycznych mniejszości narodowych i etnicznych związanych z Włocławkiem oraz Kujawami;
- i) 8-9 października – II Fajans Festiwal – Festiwal Włocławskiego Fajansu;
- j) 11 listopada – XI Ogólnopolski Festiwal Piosenki Ojczyźnianej, w którym brało udział 22 wykonawców z całej Polski, którzy byli oceniani przez jury w składzie: Olga Szomańska, dr Katarzyna Winiarska, Marian Szczepański;
- k) Grudzień – X Konkurs na Najpiękniejszą Szopkę Bożonarodzeniową, dla rodzin i szkół podstawowych, wpłynęło 37 prac.
- 2) W 2023 r. odbyły się:
- a) 19 marca – Koncert Zespołu Pieśni i Tańca „Kujawy”, podczas którego zaprezentowano widowisko obrzędowe „Kogutek i gaik”;
- b) 26 marca – Święto Żuru Kujawskiego, konkurs na najsmaczniejszy żur, celem rywalizacji była integracja środowisk związanych z kulturą ludową i podtrzymanie tradycji kujawskich związanych ze Świętami Wielkiej Nocy;
- c) 23 czerwca – widowisko plenerowe „Noc świętojańska” z udziałem Zespołu Pieśni i Tańca „Kujawy”, grupy folkowej „Niespodzianka Pana Janka” oraz grupy rekonstrukcyjnej „Osada krajeńska”;
- d) 7-8 października – III Fajans Festiwal – Festiwal Włocławskiego Fajansu;
- e) 11 listopada – XII Ogólnopolski Festiwal Piosenki Ojczyźnianej, w którym brało udział 22 wykonawców z całej Polski, którzy byli oceniani przez jury w składzie: dr Katarzyna Winiarska, Robert Janowski, dr Jacek Szczepański;
- f) 15 grudnia – XI Konkurs na Najpiękniejszą Szopkę Bożonarodzeniową, dla rodzin i szkół podstawowych, wpłynęło 24 prac.

6. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział Kujawski we Włocławku w latach 2022-2023 podejmował następujące działania dotyczące dziedzictwa narodowego:

Lp.	Nazwa imprezy	rok	rok
1.	Rajd Powstania Styczniowego	2022	2023
2.	Ogólnopolski Młodzieżowy Konkurs „Poznajemy Ojcowiznę” - etap miejski - etap wojewódzki	2022	2023
3.	Rowerowy Rajd Niepodległości	2022	2023
4.	Zdobywanie odznak krajoznawczych	2022	2023

5.	Spotkania Koła Przewodników	2022	2023
6.	Rajdy na Raty (IV etapy)	2022	2023
7.	Rajd Świąteczno-Noworoczny	2022	2023
8.	Biuletyn Przewodnicki	-	2023
9.	Ogólnopolski Splyw Kajakowy rz. Zgłowiączką	2022	2023
10.	Rowerowy Rajd Mikołajkowy	2022	2023
11.	Wojewódzki Zlot Aktywu Kolarskiego	2022	-
12.	Rowerowy rajd Wielkanocny	2022	2023
13.	Rajd Topienie Marzanny	2022	2023
14.	Jubileusz 115-lecia istnienia Oddziału PTTK	-	2023
15.	Rajd rowerowy 115 km na 115 -lecie	-	2023

Imprezy cykliczne:

- 1) Rajd Powstania Styczniowego to cykliczna impreza dla dzieci i młodzieży z włocławskich szkół, mająca na celu poznawanie wiedzy o przebiegu Powstania Styczniowego na Kujawach oraz odwiedzenie miejsc mających związek z Powstaniem. Podczas Rajdu odbywa się konkurs wiedzy o Powstaniu Styczniowym na Kujawach w 2023 r. rajd odbył się na trasie: Brdów -Cmentarz-Nowiny Brdowskie- Pomnik Powstańców Styczniowych;
- 2) Ogólnopolski Młodzieżowy Konkurs Krajoznawczy „Poznajemy Ojcowiznę” odbywa się od 30 lat. W 2023r. odbyła się Jubileuszowa 30 edycja konkursu. Głównym celem konkursu jest zachęcanie dzieci i młodzieży do poznawania Ziemi Ojczystej, promowanie Małych Ojczyzn, dziedzictwa narodowego oraz osiągnięć czasów współczesnych. Uczniowie przygotowują prace pisemne lub multimedialne, ilustrowane własnymi fotografiami lub rysunkami. Oddział Kujawski we Włocławku jest organizatorem dwóch etapów konkursu: miejskiego i wojewódzkiego.

Oprócz cyklicznych imprez, Oddział podejmuje również inne działania: organizuje zloty, rajdy piesze i rowerowe m.in. Rowerowy Rajd Niepodległości, Zloty Aktywu Krajoznawczego PTTK. Zlot ten zrzesza kadrę turystyczną PTTK i co roku odbywa się w innym rejonie Polski. Jest to doskonała okazja do zaprezentowania szerokim rzeszom turystów walorów turystycznych, kulturowych, przyrodniczych naszego miasta i okolic. Ponadto działające przy Oddziale Koło Przewodników prowadzi działalność popularyzacyjną i edukacyjną organizując spacerki po Włocławku oraz prelekcje związane z historią Włocławka, jego zabytkami, kulturą, folklorem, przyrodą.

Oddział wydaje też od ponad 35 lat Biuletyn Przewodnicki, wydawnictwo zawierające informacje o zabytkach, historii, wydarzeniach i ludziach zasłużonych dla Włocławka i okolic. Wydano 121 numerów Biuletynu Przewodnickiego.

Oddział propaguje wśród dzieci, młodzieży i dorosłych zdobywanie odznak krajoznawczych i turystycznych. Są to:

- 1) Odznaka „Znam Włocławek i Okolice”
- 2) Odznaka „Mały Krajoznawca okolic Włocławka”.

Aby zdobyć odznaki należy odbyć wycieczki po Włocławku, odwiedzić zabytki i muzea. Regulamin Odznak znajduje się na stronie internetowej: www.wloclawek.pttk.pl.

7. W okresie wakacyjnym Informacja Turystyczna, działająca w ramach Ośrodka Sportu i Rekreacji we Włocławku organizuje spacerki z przewodnikiem. W latach 2022-2023 w ramach prowadzenia przedsięwzięć popularyzacyjnych, promocyjnych oraz edukacyjnych dotyczących dziedzictwa kulturowego i wspierania turystyki kulturowej miasta Włocławek odbyły się spacerki:

- 1) 16 lipca 2022 r. - Miejski Spacerowy Szlak Obiektów Zabytkowych;
- 2) 23 lipca 2022 r. – osiedle Grzywno;

- 3) 30 lipca 2022 r. – Wyższe Seminarium Duchowne;
  - 4) 6 sierpnia 2022 r. - Wzgórze św. Gotarda;
  - 5) 13 sierpnia 2022 r. – Włocławek miasto nad Wisłą i Zgłowiączką - rzeki w historii miasta;
  - 6) 20 sierpnia 2022 r. – Katedralna pw. Wniebowzięcia NMP;
  - 7) 27 sierpnia 2022 r. – Cmentarz Komunalny;
  - 8) 24 czerwca 2023 r. – Miejski Spacerowy Szlak Obiektów Zabytkowych;
  - 9) 1 lipca 2023 r. - Wzgórze św. Gotarda;
  - 10) 8 lipca 2023 r. – Wyższe Seminarium Duchowne i kościół pw. Św. Witalisa;
  - 11) 15 lipca 2023 r. – Włocławek miasto nad Wisłą i Zgłowiączką - rzeki w historii miasta;
  - 12) 22 lipca 2023 r. – Archiwum Państwowe, Oddział we Włocławku;
  - 13) 29 lipca 2023 r. - Cmentarz Komunalny i Cerkiew;
  - 14) 4 sierpnia 2023 r. – Obserwatorium Astronomiczne ul. Fredry 16;
  - 15) 12 sierpnia 2023 r. – Park na Słodowie, Park na Pompce, Park im. H. Sienkiewicza;
  - 16) 19 sierpnia 2023 r. – Katedralna pw. Wniebowzięcia NMP;
  - 17) 26 sierpnia 2023 r. – Ulicami Starego Włocławka.
8. Wydział Kultury, Promocji i Komunikacji Społecznej w ramach Edukacji społecznej i promocji dziedzictwa kulturowego służącej zwiększaniu świadomości, jego znaczenia oraz budowaniu tożsamości lokalnej przeprowadził:
- 1) Przedsięwzięcia mające na celu wspieranie i promowanie wydarzeń kulturalnych, imprez, wystaw, konkursów, gier miejskich oraz upowszechnianie lokalnego dziedzictwa kulturowego przy współpracy w tym zakresie również ze społecznym ruchem kulturowym w 2022 roku:
    - a) zorganizowanie, po raz pierwszy, imprezy pn. WEEKEND MŁODYCH, który odbył się w dniach 26-27 listopada 2022 roku w Centrum Kultury „Browar B.”. W ramach Weekendu Młodych we Włocławku przygotowano Festiwal Nowej Muzyki i Złot Youtuberów. To były dwa dni koncertów muzyki R&B, hip-hop oraz pop, a także wielu ciekawych spotkań z najpopularniejszymi artystami polskiej sceny YouTube. Wydarzenie było organizowane w ramach projektu „Włocławek – miasto nowych możliwości. Tutaj mieszkam, pracuję, inwestuję i tu wypoczywam” finansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG 2014-2021 i budżetu państwa, w ramach Programu Rozwój Lokalny. Dzięki pozyskanemu przez Urząd Miasta Włocławek dofinansowaniu wstęp na wydarzenie był bezpłatny.
    - b) UNITED SESSION to kolejne wydarzenie organizowane w ramach projektu „Włocławek – miasto nowych możliwości. Tutaj mieszkam, pracuję, inwestuję i tu wypoczywam” finansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG 2014-2021 i budżetu państwa, w ramach Programu Rozwój Lokalny. Impreza odbyła się w dniach 17 i 18 września 2022 r. w Centrum Kultury „Browar B.”. Do Włocławka zawitały ekipy światowego formatu tj. tancerze hip-hopu, breakdance, poppingu Towarzyszyli im znani w świecie muzyki elektronicznej DJ-e. Wstęp na wydarzenie był bezpłatny.
    - c) FESTIWAL WISŁY we Włocławku odbywał się w dniach 12 i 13 sierpnia 2022 roku na włocławskich Bulwarach i Przystani przy ul. Piwnej. Festiwal Wisły to przede wszystkim parada łodzi na Wiśle, ale też: bezpłatne rejsy dla publiczności wybranymi statkami, rejsy z Szamanem z rzeki - animacje edukacyjne dla dzieci. Odbyły się również targi tradycyjnych produkty regionów nadwiślańskich oraz Jarmark Nadwiślańskie Smaki. Gwiazdą Festiwalu był MROZU. Organizatorem kolejnej odsłony Festiwalu Wisły we Włocławku była Nadwiślańska Organizacja Turystyczna. Wydarzenie organizowane było w ramach projektu „Włocławek – miasto nowych możliwości. Tutaj mieszkam, pracuję, inwestuję i tu wypoczywam” finansowanego ze środków

Mechanizmu Finansowego EOG 2014-2021 i budżetu państwa, w ramach Programu Rozwój Lokalny.

- d) FAJANS FESTIWAL – II edycja wydarzenia promującego markę kulturową Włocławka. W dniach 8-9 października 2022 roku w Centrum Kultury „Browar B.” odbyło się wiele ciekawych wydarzeń. Przez dwa dni mieszkańcy Włocławka, powiatu włocławskiego czy województwa kujawsko-pomorskie mieli możliwość zapoznać się z historią słynnej dla naszego regionu fabryki, której historia sięga 1873 roku. Była to też wspaniała okazja do spotkania po latach byłych malarek. Centrum Kultury „Browar B.” zadbało też o możliwość zapoznania się z historią zakładu i dawną produkcją na zdjęciach i kartach specjalnej wystawy w holu centrum, które udostępniło Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku. Organizatorzy II Fajans Festiwalu przygotowali dla uczestników możliwość wzięcia udziału na żywo w rozmaitych warsztatach twórczych. Na najmłodszych czekały animatorki malujące buzie w kolorze kobaltu w piękne kwieciste motywy czy układanie fajansowych puzzli. Szczególną gratką dla najmłodszych i starszych uczestników była możliwość zrobienia pamiątkowego zdjęcia z maskotką, jaką był – Festiwalowy Wicek!
- e) DNI WŁOCŁAWKA – tradycyjne święto miasta odbyło się w dniach 25-25 czerwca 2022 roku. Wśród atrakcji dla mieszkańców i osób przyjezdnych organizatorzy przygotowali m.in.: Jarmark Włocławski na ul. 3 Maja, Food Truck Festival na Zielonym Rynku, animacje dla dzieci oraz dwa dni koncertów. W sobotę w Parku na Słodowie wystąpili: NANGA, GRUBSON, IGO; natomiast w niedzielę: B.R.O; DARIA; PAPA D.
- f) ŚWIĘTO WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO – odbyło się w dniu 4 czerwca 2022 roku na Bulwarach im. Marszałka Piłsudskiego. Święto Województwa Kujawsko-Pomorskiego rozpoczęło się od tradycyjnej Potańcówki Międzypokoleniowej oraz pokazu mistrzów tańca Jana i Lenki Klimentów. Na najmłodszych czekały animacje i zabawy, wspólne pieczenie i dekorowanie pierników, a także warsztaty deskorolkowe. Kierowcy mogli sprawdzić swoje umiejętności i zmierzyć się z symulowanymi ekstremalnymi sytuacjami drogowymi w Miasteczku Bezpieczeństwa. W programie znalazły się także koncerty Kasi Kowalskiej i Sary Pach. Do Włocławka zawitała także mobilna wystawa Galerii RUSZ, która skłaniała do refleksji nad tym „Czego najbardziej nam potrzeba w obecnych, trudnych czasach?”.
- g) V WŁOCŁAWSKI FESTIWAL MODELARSKI - Klub "Stara Remiza" zorganizował w dniach 22 i 23 października 2022 r. V Włocławski Festiwal Modelarski. W salach Centrum Kultury "Browar B." zaprezentowanych zostało kilkaset kartonowych i plastikowych modeli w kategoriach: lotnictwo, broń pancerna, statki i okręty, pojazdy, figurki.
- h) OGÓLNOPOLSKI FESTIWAL ZESPOŁÓW FOLKLORYSTYCZNYCH „O KUJAWSKI WIANEK” do Stolicy Kujaw w dniu 10 września 2022 r. przyjechały zespoły folklorystyczne, reprezentujące barwne regiony całej Polski, by pokazać włocławskiej publiczności swoją niepowtarzalną kulturę ludową. Konkurs odbył się w trzech kategoriach: dziecięce zespoły pieśni i tańca do 14 roku życia, młodzieżowe zespoły pieśni i tańca 14-19 lat oraz studenckie zespoły pieśni i tańca powyżej 19 roku życia.
- i) NOC ŚWIĘTOJAŃSKA – odbyła się 23 czerwca 2022 roku, w Ogrodzie na Pompce w Parku im. H. Sienkiewicza. Zespół Pieśni i Tańca "Kujawy" przedstawił widowisko Noc Świętojańska. Wydarzeniu towarzyszyła Osada Krajeńska. Dodatkową atrakcją była impreza pn. „Sobótkowe potańcówki” zrealizowana w ramach projektu Stowarzyszenia Przyjaciół Zespołu Pieśni i Tańca "Kujawy" oraz koncert kapel: Zespołu Pieśni i Tańca „Wrzos”, Kapeli z Szaconkiem oraz kapeli ZPiT „Kujawy”. Całość wydarzenia zwieńczyło tradycyjne puszczenie wianków na rzece.

2) Organizowanie obchodów świąt państwowych i miejskich, rocznic historycznych związanych z wydarzeniami szczególnie istotnymi w dziejach naszego miasta w roku 2022 i 2023:

Lp.	Nazwa święta państwowego, miejskiego	Data uroczystości	Organizator
1.	159. rocznica Powstania Styczniowego 160. rocznica Powstania Styczniowego	22 stycznia 2022 r. 23 stycznia 2023 r.	UM Włocławek
2.	Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holocaustu	27 stycznia 2022 r. 27 stycznia 2023 r.	Centrum Kształcenia Nauczycieli – udział władz miasta
3.	Rocznica Powstania Armii Krajowej	14 lutego 2022 r. 14 lutego 2023 r.	Flagowanie
4.	Rocznica wbicia słupa granicznego w Czelinie nad Odrą przez saperów 6 batalionu pontonowo-mostowego	28 lutego 2022 r. 28 lutego 2023 r.	Stowarzyszenie Saperów Polskich – udział władz miasta
5.	Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”	1 marca 2022 r. 1 marca 2023 r.	UM Włocławek
6.	Rocznica Katastrofy Smoleńskiej	10 kwietnia 2022 r. 10 kwietnia 2023 r.	złożenie kwiatów przy tablicy upamiętniającej – udział władz miasta
7.	Międzynarodowy Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej	13 kwietnia 2022 r. 13 kwietnia 2023 r.	Związek Żołnierzy Wojska Polskiego – udział władz miasta
8.	Święto Wojsk Inżynieryjnych – Dzień Saperów	14 kwietnia 2022 r. 14 kwietnia 2023 r.	Stowarzyszenie Saperów Polskich – udział władz miasta
9.	Dzień Pamięci Ofiar Holocaustu i Powstania w Getcie Warszawskim	19 kwietnia 2022 r. 19 kwietnia 2023 r.	Zespół Szkół Budowlanych i Zespół Szkół Samochodowych – udział władz miasta
10.	Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej	02.05.2022 r. 02.05.2023 r.	UM Włocławek
11.	Święto Narodowe Konstytucji 3 Maja	03.05.2022r. 03.05.2023 r.	UM Włocławek
12.	Narodowy Dzień Zwycięstwa	8 maja 2022 r. 8 maja 2023 r.	UM Włocławek
13.	Święto Patrona Miasta bł. Michała Kozala	14 czerwca 2022 r. 14 czerwca 2023 r.	UM Włocławek Proboszcz Bazyliki Katedralnej – udział władz miasta
14.	78. rocznica wybuchu Powstania Warszawskiego 79. rocznica wybuchu Powstania Warszawskiego	1 sierpnia 2022 r. 1 sierpnia 2023 r.	UM Włocławek

15.	Święto Wojska Polskiego oraz 102. rocznica Obrony Włocławka 1920 r. Święto Wojska Polskiego oraz 103. rocznica Obrony Włocławka 1920 r.	15 sierpnia 2022 r. 15 sierpnia 2023 r.	UM Włocławek
16.	83. rocznica Wybuchu II Wojny Światowej 84. rocznica Wybuchu II Wojny Światowej	1 września 2022 r. 1 września 2023 r.	UM Włocławek
17.	83. rocznica agresji Związku Radzieckiego na Polskę 84. rocznica agresji Związku Radzieckiego na Polskę	17 września 2022 r. 17 września 2023 r.	UM Włocławek
18.	Rocznica Powstania Państwa Podziemnego	27 września 2022 r. 27 września 2023 r.	flagowanie
19.	Rocznica bitwy pod Lenino	12 października 2022 r. 12 października 2023 r.	Stowarzyszenie Saperów Polskich – udział władz miasta
20.	Rocznica aresztowania bł. Biskupa Michała Kozala, kapłanów i nauczycieli z terenu Włocławka i okolic	07 listopada 2022 r. 07 listopada 2023 r.	Międzyzakładowa Organizacja Związkowa NSSZ Solidarność Pracowników Oświaty i Szkolnictwa Wyższego – udział władz miasta
21.	Odzyskanie przez Polskę Niepodległości	11 listopada 2022 r. 11 listopada 2023 r.	UM Włocławek

Ponadto:

- 1) 4 kwietnia uczczenie rocznicy śmierci Stanisława Zagajewskiego;
  - 2) 1 września udział przedstawicieli miasta w obchodach rocznicy wybuchu II wojny światowej pod obeliskiem 14 pułku piechoty;
  - 3) 16 października – Dzień Papieski;
  - 4) 19 października obchody rocznicy męczeńskiej śmierci ks. Jerzego Popiełuszki;
  - 5) 13 grudnia rocznica wprowadzenia stanu wojennego w Polsce;
  - 6) 17 grudnia rocznica rozstrzelania Stanisława Bechiego;
  - 7) 27 grudnia Narodowy Dzień Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego.
8. Miejska Biblioteka Publiczna im. Zdzisława Arentowicza we Włocławku podjęła w latach 2022-2023 działania popularyzacyjne, promocyjne oraz edukacyjne mające na celu zachowanie dziedzictwa kulturowego miasta Włocławek:
- 1) w 2022 roku odbyły się m.in.:
    - a) 4, 7, 15, 20 stycznia „Z kart Historii Włocławka i okolic” - prezentacja online m.in.: 140. rocznica urodzin Tytusa Wincentego Czaki – prezydenta Włocławka w latach 1933-1935, 445. rocznica powiększenia granic miasta o nowe tereny zwane Nowym Miastem, 140. rocznica urodzin Floriana Witolda Znanińskiego pochodzącego z Kujaw, światowej sławy socjologa i filozofa, 77 rocznica wyzwolenia Włocławka;

- b) styczeń, luty, marzec, kwiecień, maj, lipiec, sierpień, wrzesień, październik „Kujawskie godanie na dobry tydzień” – cykl prezentacji o tradycjach, zwyczajach i folklorze Kujaw;
  - c) styczeń – czerwiec – wystawa prac wrocławskich twórców nieprofesjonalnych Elżbiety Dziedzic (malarstwo), Henryk Dziedzic (rzeźba);
  - d) styczeń – grudzień „We Wrocławku pół wieku temu” – prezentacja archiwalna artykułów opublikowanych na łamach Gazety Kujawskiej, w interpretacji aktora Teatru Ludzi Upartych online;
  - e) styczeń – grudzień „Wrocławskie migawki redaktora Agapita” prezentacja archiwalnych artykułów opublikowanych na łamach Gazety Kujawskiej online;
  - f) luty – „Stanisław Kazimierz Zdzitowiecki” biskup wrocławski, założyciel wydawnictwa Ateneum Kapłańskie;
  - g) marzec – „Ocalić od zapomnienia” – cykl czytelniczy na podstawie fragmentów książki Katarzyny Sarnowskiej „Miłość w kolorze sepii”;
  - h) marzec – „210. rocznica urodzin L.S. Kronenberga – właściciela dworców w Brzeziu i Wieńcu” – prezentacja multimedialna online;
  - i) marzec „Wielkanocne warsztaty kreatywne” Koła Nowoczesnych Gospodyń Wiejskich – online;
  - j) maj – „Drzewa mojego snu” – promocja tomiku poezji wrocławianki Teresy Olewczyńskiej;
  - k) czerwiec Dni Wrocławka – „Kreacje – animacje”, zabawy rodzinne;
  - l) sierpień – „Wrocławek moje miasto” zajęcia plastyczno-literackie dla dzieci;
  - m) sierpień – „Aleksander Stpiczyński – wrocławski cichociemny” prezentacja multimedialna online;
  - n) wrzesień – „Ocalić od zapomnienia”: „Aleksandra Ludwika Domanowska w rodzinnych wspomnieniach”. O wrocławskiej artystce opowiedzieli: Jerzy Jabczyński i Adrian Domanowski;
  - o) wrzesień, październik, listopad – lekcje biblioteczne „Kujawy i Wrocławek nasza mała ojczyzna”;
  - p) wrzesień, październik, listopad, grudzień – „Galeria jednego obrazu” – prezentacja twórczości wrocławskich artystów – amatorów: Jadwigi Jaroszewskiej, Agaty Jaworskiej, Wioletty Łukomskiej;
  - q) kwiecień, październik „Wrocławek i Kujawy nasza mała ojczyzna” – edukacja regionalna;
  - r) listopad – spotkanie z Antonim Benedyktem Łukaszewiczem – autorem, regionalistą, entuzjastą gwary kujawskiej;
  - s) listopad „W krainie marzeń” – spotkanie autorskie z Mirosławą Stojak;
  - t) listopad – grudzień „Gazeta Kujawska informuje...” – prezentacja archiwalna artykułów opublikowanych na łamach Gazety Kujawskiej online;
  - u) listopad - grudzień „Wrocławek, od dinozaurów do współczesności” – teatrzyk kamishibai – zabawa literacka z udziałem autora książki Łukasza Daniewskiego, ilustratora Adriana Wilczyńskiego;
  - v) grudzień – „Wrocławek szczęśliwy – klimatyczna rozmowa o mieście teraz i w przyszłości” spotkanie z Szymonem Bujalskim oraz Barbarą Jędrzejczyk i Kamilą Gołdyką;
- 2) W 2023 r. odbyły się m.in.:
- a) styczeń – prezentacja archiwalnych artykułów opublikowanych na łamach Gazety Kujawskiej „Gazeta Kujawska informuje...”;
  - b) luty – prezentacja „Co łączyło Mikołaja Kopernika z Wrocławkiem”;
  - c) marzec – zajęcia edukacyjne „Folklor kujawski”;
  - d) kwiecień, październik – edukacja regionalna „Kujawy i Wrocławek nasza mała ojczyzna”;
  - e) maj – czerwiec – wystawa „Moje serce wyrывa się nad Wisłę... Maria Danilewicz – Zielińska we wspomnieniach i listach”;
  - f) lipiec - „Kujawy pędzlem malowane” – plenerowa zabawa;

- g) wrzesień – „kujawskie natchnienia” spotkanie autorskie z Mirosławem Antonim Glazikiem;
- h) październik – edukacja regionalna „Historia włocławskiego fajansu”;
- i) listopad – edukacja regionalna „Zwyczaje andrzejkowe na Kujawach”;
- j) grudzień – lekcje biblioteczne „Zwyczaje i tradycje Świąt Bożego Narodzenia na Kujawach”.

Ponadto Miejska Biblioteka Publiczna kontynuuje patronat nad grobami:

- Zdzisława Arentowicza – regionalisty, literata, patrona MBP;
- Michała Stokowskiego – powstańca styczniowego;
- Marii Danuty Betto – poetki włocławskiej;
- Marii Branickiej – wieloletniego dyrektora MBP;
- Janusza Nowierskiego – artysty plastyka, twórcy logo MBP.

9. Uczniowie włocławskich szkół poznawali zagadnienia związane z promocji dziedzictwa kulturowego oraz budowaniu tożsamości lokalnej .:

1) w szkołach podstawowych m.in.:

- a) organizowano tygodnie regionalne w tym: wystawy przedmiotów charakteryzujące region kujawski, poznawanie gwary kujawskiej, poznawanie najważniejszych wydarzeń z przeszłości regionu;
- b) udział w grze miejskiej „WŁOCLAWIANIE PAMIĘTAJA”;
- c) warsztaty w Muzeum Etnograficznym , Muzeum Historii Włocławka, Centrum Fajansu;
- d) wycieczki: szlakiem obiektów zabytkowych po Włocławku; szlakiem włocławskich murali;
- e) spotkania historyczne poświęcone dziejom mostu im. Edwarda Śmigłego – Rydza;
- f) udział m. in. w Wojewódzkim Konkursie Geologicznym;
- g) wyjścia na Cmentarz Komunalny – czyszczenie pomników, sprzątanie grobów zasłużonych Włocławian;
- h) zajęcia plastyczne, pikniki historyczne;
- i) udział w Rajdzie Kopernikańskim.

2) w szkołach ponadpodstawowych m.in.:

- a) uczestnictwo w konferencji „Śladami Powstania Styczniowego na Kujawach”;
- b) udział w konkursie organizowanym przez WTN „Ludzie Niepodległej”;
- c) wyjście do Muzeum Diecezjalnego z okazji 900 -lecia Diecezji Włocławskiej;
- d) wycieczki edukacyjne „Zwiedzamy zabytki Włocławka”;
- e) uczczenie pamięci włocławskich Żydów - wyjście na teren dawnego getta oraz na Cmentarz Komunalny;
- f) lekcje w plenerze „Poznaj pomniki naszego miasta”;
- g) udział w Ogólnopolskim Konkursie Rzeźbiarskim im. Stanisława Zagajewskiego”;
- h) lekcje historyczne „Włocławek w czasie okupacji”;
- i) Organizacja wystaw „Włocławek na starej fotografii”.

Ponadto włocławskie szkoły opiekują się grobami, pomnikami, miejscami pamięci:

- Szkoła Podstawowa nr 2: grób plutonowego Adama Zaparta;
- Szkoła Podstawowa nr 8: Pomnik Obrońców Wisły 1920 roku, Pomnik Saperów, i Obelisk 14 Pułku Piechoty;
- Szkoła Podstawowa nr 10: grób Stanisława Sarjusza Zalewskiego oficer 1 suwalskiego pułku strzelców;
- Szkoła Podstawowa nr 14: grób Stanisława Łady;

- Szkoła Podstawowa nr 18: pomnik Stanisława Zagajewskiego;
- Szkoła Podstawowa nr 19: Krzyż Powstańców Styczniowych i Pomnik Polaków poległych za Wolność i Ojczyznę w latach 1939-1945;
- Szkoła Podstawowa nr 22 grób: Zygmunta Korczaka- Chęcińskiego;
- Zespół Szkół nr 3: grób rodziny Ładów;
- Zespół Szkół Nr 4: pomnik powstańców styczniowych na Falbance
- Zespół Szkół Muzycznych: groby Wiktora Niwińskiego, Antoniny Warszawskiej, Józefa Mizery;
- I Liceum Ogólnokształcące im. Ziemi Kujawskiej: groby nauczycieli GZK – LZK, grób Władysława Nowcy;
- II Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika: grób Ireny Jankowskiej – bohaterkiej, nastoletniej obrończyni Włocławka;
- III Liceum Ogólnokształcące im. M. Konopnickiej: mogiły zmarłych nauczycieli LMK, pomnik. S. Bechiego oraz ks. Em. Dworakowskiego;
- Zespół Szkół Budowlanych: macewa pomnik ofiar włocławskiego getta oraz grób Wandy Busse;
- Zespół Szkół Ekonomicznych: groby nauczycieli szkoły, pomnik Stefana Żeromskiego;
- Zespół Szkół Elektrycznych: groby nauczycieli i pracowników szkoły, grób rodziny Mokrzyckich, mogiła Witolda Mystkowskiego;
- Zespół Szkół Samochodowych: obelisk poświęcony zamordowanym mieszkańcom przedwojennej dzielnicy Włocławek – Grzywno;
- Zespół Szkół Technicznych: groby nauczycieli szkoły.

PODSUMOWANIE

Przytoczone wyżej przedsięwzięcia wpłynęły na poprawę stanu zachowania niektórych włocławskich obiektów objętych ochroną konserwatorską, a działania na rzecz upowszechniania i promowania lokalnego dziedzictwa kulturowego przyczyniły się do wzrostu wrażliwości i świadomości społeczeństwa na otaczającą go przestrzeń i krajobraz kulturowy w kontekście wydarzeń historycznych.

Uzasadnienie

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Włocławek na lata 2020-2023 został przyjęty przez Radę Miasta Włocławek Uchwałą Nr XXII/61/2020 Rady Miasta Włocławek z dnia 19 maja 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2020 r. poz. 3075).

Dokument ten określa cele, kierunki i zadania, których realizacja ma na celu jak najszersze i najbardziej wszechstronne wykorzystanie potencjału lokalnego dziedzictwa kulturowego, nie tylko poprzez systematyczne przywracanie zabytkom miasta właściwych walorów historycznych i estetycznych, ale również poprzez jego promowanie służące zwiększeniu wrażliwości i świadomości społeczeństwa na otaczającą go przestrzeń i krajobraz kulturowy

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840 z późn. zmianami) prezydent miasta sporządza co 2 lata sprawozdanie z realizacji programu opieki nad zabytkami i przedstawia radzie miasta.

W związku z powyższym przedkładam Wysokiej Radzie „Sprawozdanie z realizacji w latach 2022-2023 Gminnego Programu Opieki Nad Zabytkami Miasta Włocławek na lata 2020-2023”.

PREZYDENT MIASTA

[Podpis]
dr Marek Wojtkowski

[Podpis]
Marek Wojtkowski